

Iguals i diferents (II)

La possibilitat d'usar els adjectius *igual* i *diferent* amb valor adverbial, reconeguda, en el cas del primer, per tots els nostres diccionaris, tal com dèiem ahir, però ignorada en el cas del segon, fa que en certes oracions aquests mots puguin ésser usats, indistintament, com a mots variables i com a mots invariables, amb una diferència de significat més teòrica que no pas real. Dit d'una altra manera, en oracions susceptibles d'anàlisi gramaticals diferents però que poden convenir, indistintament, en les mateixes circumstàncies. Així, en oracions com *Nosaltres pensem igual* i *Els treballen diferent*, és evident que les formes *igual* i *diferent* són usades amb valor adverbial, com a equivalents, respectivament, de *igualmente* i *diferentment*, i, per tant, sense observar cap mena de concordança. Però parlant, per exemple, de panellets, creiem que tant podem dir *En aquesta pastisseria els fan igual que a Can Gomà* com *En aquesta pastisseria els fan iguals que a Can Gomà*. La diferència gramatical que hi ha

entre aquestes dues oracions és ben clara: en la primera *igual* és un complement adverbial de manera i en la segona, el mateix mot, que revesteix, però, la forma del plural, és un adjectiu predicatiu, que concorda amb el nom al qual es refereix, *els panellets*, representat pel pronom feble *els*. Pel que fa a la diferència de sentit, és prou lleu perquè hàgim pogut dir que totes dues oracions poden convenir, indistintament, en les mateixes circumstàncies: en la primera oració es ve a dir que (els panellets) els fan de la mateixa manera, segons el mateix procediment (amb què, no necessàriament, però molt probablement, un cop fets són iguals), i en la segona es diu, efectivament, que un cop fets són iguals (que els de Can Gomà). I les mateixes consideracions podríem fer si es tracta del mot de sentit oposat: *En aquesta pastisseria els fan diferent que a Can Rufi* i *En aquesta pastisseria els fan diferents que a Can Rufi*.

En alguns casos, *igual* (amb valor adverbial) i *igualmente* s'usen amb un sentit una mica diferent del que hem comentat i que potser els diccionaris haurien de recollir. És en frases com *Ho faran igual* o *Vindran igualmente*, en què aquests mots tenen un cert valor concessiu (ho faran o vindran malgrat tal o tal cosa), i que no correspon, certament, al valor de probabilitat o eventualitat amb què molts usen avui el mot *igual* (en lloc de *si molt convé*).

Albert Jané